

trării și valorificării documentelor au fost dotate cu mobilierul și cu aparatura modernă necesară bunei funcționări a instituției noastre.

Spațiile de depozitare existente asigură preluarea a 8 000 ml de arhivă. Până în prezent sînt ocupați deja circa 7 000 ml cu arhivă inventariată, parțial selecționată.

La sfîrșitul vizitei, înaltele personalități prezente au apreciat pozitiv măsurile luate pentru depozitarea și folosirea documentelor în interesul societății, urînd entuziastului colectiv al filialei succese tot mai mari. Cu acest prilej arhiviștii filialei au primit sarcina să facă totul ca printr-o colaborare permanentă cu Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă și cu celelalte instituții de cultură din județ să contribuie la cunoașterea mai profundă a istoriei meleagurilor ialomițene și să ajute la finalizarea tematicii viitorului muzeu al agriculturii românești.

Din experiența muncii de arhivă la Ministerul Industriei Metalurgice

MARIA BOBARU, VASILE NICULA

Este știut că documentele create de instituții, întreprinderi și alte categorii de organizații, dată fiind valoarea informațională pe care o conțin și necesitățile pe care le satisfac, constituie un bogat izvor de cunoaștere. Este firesc, așadar, să existe din partea creatorilor arhivelor și a urmașilor lor interes pentru păstrarea documentelor în cele mai bune condiții, să le facă accesibile cercetării de orice importanță socială. Dar organizarea arhivelor în spiritul normelor arhivistice, elaborarea de instrumente de evidență și informare presupun o grijă deosebită pornită de la conducătorii organizațiilor pentru asigurarea condițiilor necesare ca ele să fie oricînd funcționale, o muncă permanentă din partea acelor categorii de personal muncitor cărora le revin atribuții speciale privind arhiva, o îndrumare continuă și competentă dată de organele Direcției Generale a Arhivelor Statului, administratorul unic stabilit de lege al Fondului Arhivistic Național.

Arhivele Statului au elaborat, pe temeiul actelor normative, în munca cu creatorii de arhivă, metode de lucru menite să asigure cele mai bune rezultate.

Avînd în vedere obligațiile prevăzute de legiuitor pentru ministere și celelalte organe centrale de a stabili compartimentul, factorul de răspundere și componența Comisiei de selecționare care împreună asigură conducerea activității operative în domeniul arhivelor pe care le creează, precum și aplicarea normelor tehnice pentru arhivarea, folosirea și păstrarea documentelor create atît pe plan central, cît și local pînă la predarea lor la Direcția Arhivelor Centrale (în cazul ministerelor) și la filialele județene (în cazul instituțiilor și întreprinderilor subordonate unui minister sau altuia), Direcția Generală a Arhivelor Statului urmărește realizarea celei mai bune colaborări la trei nivele cu atribuțiuni în domeniul arhivistic din cadrul: 1. ministerului; 2. organizațiilor subordonate acestuia; 3. compartimentelor de arhivă.

Din partea Direcției Generale a Arhivelor Statului responsabilitatea desfășurării activității concrete de instruire și îndrumare metodologică și de control revine Serviciului de metodologie și control și filialelor județene.

În sistemul industriei metalurgice, îndrumarea și controlul activităților de arhivă au fost efectuate de organele Ministerului Industriei Metalurgice împreună cu organele amintite ale Arhivelor Statului. Ministerul, prin Direcția secretariat-administrativ, a prevăzut în planurile de muncă sarcini de îndrumare și control ale activității de arhivă la unitățile în subordine, de instruire periodică a responsabililor și lucrătorilor de arhivă și a analizat atât la nivelul Consiliului de conducere, cât și la acela al unităților din subordine situația depozitelor de arhivă, stadiul și calitatea muncii de selecționare ș.a.

În activitatea de îndrumare și control a ministerului la unitățile sale este de relevat faptul că s-a acordat atenție ordonării, inventarierii și selecționării documentelor, modului de constituire a arhivei curente, de organizare și funcționare a registraturilor. Rezultatele controalelor au fost consemnate în procese-verbale și s-au materializat în măsuri cu termene de îndeplinire. Pe baza proceselor-verbale vizate și de conducerile unităților controlate s-au întocmit sinteze pentru informarea conducerii ministerului.

Pe plan central, Direcția Generală a Arhivelor Statului, prin Serviciul de metodologie și control și filiale, a dat compartimentului responsabil cu arhiva și Comisiei de selecționare din Ministerul Industriei Metalurgice îndrumările teoretice și practice necesare pentru aplicarea Decretului 472/1971, a sprijinit elaborarea indicatorului termenelor de păstrare și a nomenclatoarelor, a participat la activități concrete de inventariere a fondurilor centrale și locale, a sprijinit instruirea cadrelor ministerului și organizațiilor sale locale cu probleme de metodologie a muncii, prin cursurile organizate de Arhivele Statului în București și în județe, și împreună cu organele Ministerului Industriei Metalurgice a executat controale destinate perfecționării muncii arhivistice din acest domeniu.

Privind retrospectiv a fost îndrumat și controlat în anul 1980 Combinatul siderurgic Reșița. Șeful filialei Arhivelor Statului Caraș-Severin împreună cu reprezentantul ministerului au stabilit măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de registratură, impulsionarea selecționării arhivei și punerea în circuitul economic a acelor documente lipsite de importanță și ale căror termene de păstrare prevăzute în indicator au expirat. Totodată, s-a pus un accent deosebit pe grăbirea pregătirii documentelor ce urmează să fie preluate de filială. În același mod s-a desfășurat controlul arhivelor la Combinatul industrial metale neferoase sau la Întreprinderea de produse cărbunoase Slatina.

În anul 1981 controlul a continuat la alte unități ale Ministerului Industriei Metalurgice, în județul Brăila, unde au fost verificate Combinatul laminorul Brăila, Fabrica de produse refractare Brăila și Liceul „Panait Cerna” din același oraș. La aceste întreprinderi delegații filialei Arhivelor Statului din județ împreună cu reprezentantul ministerului de resort au analizat condițiile și măsurile ce se impun pentru a mări ritmul de pregătire pentru arhivarea documentelor cu caracter permanent, conform normelor tehnice. Colaborarea dintre cei doi factori, respectiv Arhivele Statului și ministerul de resort, a condus la concluzia că trebuie dată mai multă atenție calificării cadrelor, însușirii prevederilor Decretului privind Fondul Arhivistic Național și a celor din normele tehnice pentru desfășurarea activității arhivistice la organizațiile socialiste. Pentru realizarea acestui

obiectiv s-au organizat instructaje cu rezultate dintre cele mai promițătoare privind calitatea inventarierii, a selecționării, a folosirii și a condițiilor de păstrare.

Au fost organizate instructaje în orașul Galați, la care au participat responsabilii de arhivă, registratorii, secretarii și șefii serviciilor administrative de la Întreprinderea de construcții montaje siderurgice Galați, Întreprinderea utilaj greu construcții Galați, Întreprinderea laminorul Galați, Stația de sortare a minereurilor Galați, Combinatul siderurgic Galați, liceele metalurgice Galați ș.a. La instructajele semnalate, Filiala Arhivelor Statului din județ a prelucrat obligațiile ce revin organizațiilor din legislația arhivistică în vigoare, principiile și metodele de selecționare a documentelor, rolul documentelor create de aceste unități în cunoașterea experienței sociale actuale și în viitor a istoriei poporului nostru din anii construcției socialismului.

În anul 1982 a fost organizat un instructaj la Institutul central de cercetări metalurgice la care au participat toți responsabilii de arhivă de la unitățile din industria metalurgică din municipiul București. Filiala Arhivelor Statului din Municipiul București a expus concluziile care s-au desprins din activitatea de îndrumare și control la aceste organizații, situația arhivelor sub raportul inventarierii, selecționării și păstrării documentelor. O formă frecvent folosită cu rezultate bune este aceea a instruirii comisiilor de selecționare. Așa a fost instruită în anul 1983 comisia de selecționare a ministerului. La lucrările de instruire au fost convocați și reprezentanți ai comisiilor de la unități în subordine din București. De relevat este faptul că instructajul s-a făcut chiar în procesul de selecționare a documentelor, fiind prezentate inventare din care s-au analizat unitățile arhivistice, poziție cu poziție, din punct de vedere valoric, deci al păstrării sau eliminării lor.

O problemă care a stat în atenția colaboratorilor din cele două instituții a fost aceea a îmbunătățirii indicatorului termenelor de păstrare pe întregul sistem al industriei metalurgice, având în vedere că structura și problemele de muncă s-au schimbat în cadrul acestei ramuri, că cerințele de ordin istoric și practic impun o revizuire a termenelor de păstrare în sensul reținerii permanente numai a documentelor cu certă valoare istorică. Pornind de la grija pe care specialiștii ramurii respective o manifestă față de criteriul valorii, de elementele de relativitate care își fac simțită prezența în raport cu interesul viitorului peste veacuri și de preocuparea arhiviștilor de a concura la stabilirea valorii în perspectiva istoriei, s-au făcut în urma acestor experiențe cu caracter arhivistic propuneri concrete pentru perfecționarea indicatorului termenelor de păstrare și a nomenclatoarelor și s-au luat măsuri care au dus după cum arată rezultatele muncii la îmbunătățirea stării arhivelor.

Sigur că, acolo unde există preocupare și din partea forului tutelar de ramură, roadele activității sînt mai bune. Majoritatea unităților din acest sistem au arhivele inventariate și selecționate, le păstrează în bune condițiuni, ceea ce dă garanția folosirii lor în scopurile practice de producție, de cercetare, în general documentar-științifice și istorice și, totodată, de viață îndelungată. Este cazul să amintim aici ca model de arhive bine organizate Combinatul siderurgic Hunedoara, Combinatul siderurgic Galați, Întreprinderea de construcții și montaje siderurgice Reșița, Institutul de cercetări metalurgice București ș.a. Nu a aceleași lucruri se pot spune despre alte unități centrale și teritoriale, care mai dețin cantități însemnate de arhivă neinventariate și neselecționate și în condiții improprii de păstrare. Acestea nu au depus și nu depun suficient interes, pe măsura posibilităților, pentru a lăsa posterității o bază documentară bogată și bine organizată.